

Sygn. akt III Ca 1080/15

Sygn. akt III Cz 960/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Sandra Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. S.

przeciwko H. S. (1) i S. S.

o złożenie rachunku z zarządu

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt II C 214/13

oraz na skutek zażalenia powódki na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim wyroku

Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt II C 214/13

I. z apelacji pozwanych zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym:

- 1. odnośnie pozwanej H. S. (1) o tyle, że jej zobowiązanie do złożenia rachunku dotyczy okresu od 4 grudnia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku,**
- 2. odnośnie pozwanego S. S. w ten sposób, że powództwo w stosunku do niego oddala,**
- 3. oddala powództwo odnośnie H. S. (1) w pozostałej części;**

II. z apelacji pozwanych i zażalenia powódki zmienia zaskarżony wyrok w punkcie drugim w ten sposób, że:

- 1. zasądza od pozwanej H. S. (1) na rzecz powódki kwotę 3.053,12 zł (trzy tysiące pięćdziesiąt trzy złote i dwanaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,**

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego S. S. kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. oddala apelację w pozostałej części;

IV. oddala zażalenie w pozostałej części;

V. zasądza od powódki D. S. na rzecz pozwanego S. S. kwotę 1.360 zł (tysiąc trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

VI. zasądza od pozwanej H. S. (1) na rzecz powódki D. S. kwotę 1.384,27 zł (tysiąc trzysta osiemdziesiąt cztery złote i dwadzieścia siedem groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Gabriela Sobczyk

UZASADNIENIE

Powódka D. S. wniosła o zobowiązanie pozwanych S. S. i H. S. (1) do złożenia rachunku z prowadzenia spraw i reprezentacji spółki cywilnej (...) za okres od 1 grudnia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenie powódka wskazała, że w dniu 15 kwietnia 2004 r. pomiędzy R. S. a H. S. (2) doszło do zawarcia umowy spółki (...) s.c. W dniu 1 września 2009 r. do grona wspólników dołączyła powódka D. S.. Z kolei w dniu 1 grudnia 2009 r. ze spółki wystąpił R. S.. Tym samym od 1 grudnia 2009 r. spółka cywilna miała dwie wspólniczki powódkę i pozwaną. W dniu 24 lutego 2005 r. pozwana udzieliła pełnomocnictwo S. S. do dokonywania w jej imieniu czynności związanych z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą w ramach spółki cywilnej (...). Powódka podała, iż analogicznego pełnomocnictwa udzieliła w dniu 1 grudnia 2009 r. pozwanemu. Wskazała, iż w dniu 25 maja 2012 r. z uwagi na uzasadnione wątpliwości, co do rzetelności i uczciwości pozwanego odwołała udzielone mu uprzednio pełnomocnictwo. Jak podniosła, wielokrotnie informowała pełnomocnika pozwanej, a to telefonicznie bądź mailowo, iż nie wyraża zgody na podejmowanie przez niego jakichkolwiek decyzji mających wpływ na sytuację majątkową spółki (...) s.c. w szczególności zaciągania zobowiązań, czy też zbywania majątku spółki. Swoje stanowisko wyraziła w piśmie z dnia 2 stycznia 2013 r. W tym samym dniu wyraziła również sprzeciw wobec sprzedaży mienia przedmiotowej spółki. Jednakże S. S. jako pełnomocnik pozwanej nadal dokonywał czynności ze skutkiem dla spółki cywilnej. W dniu 3 września 2012 r. powódka wypowiedziała swój udział w spółce, tym samym doprowadzając do jej rozwiązania z dniem 31 grudnia 2012 r. Dodatkowo podniosła, iż pismem z dnia 14 stycznia 2013 r. jej pełnomocnik A. M. wezwał pozwanych do dobrowolnego wykazania rachunku z prowadzenia spraw i reprezentacji spółki w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 31 grudnia 2012 r., jednakże wezwanie to pozostało bezskuteczne.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podnieśli, iż pozwana H. S. (1) nie wykonywała zarządu w przedmiotowej spółce, albowiem czynności te wykonywał za nią jej pełnomocnik, a co za tym idzie nie posiada w niniejszej sprawie legitymacji biernej.

Pozwana odnosząc się do treści pozwu przyznała, iż strony od dnia 1 grudnia 2009 r. prowadziły działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej. Na mocy pełnomocnictwa udzielonego zarówno przez pozwaną jak i przez samą powódkę faktycznym prowadzeniem owej działalności zajmował się S. S.. Dodatkowo wskazała, że mimo, iż powódka odwołała w maju 2012 pełnomocnictwo dla S. S. ten za wyraźną zgodą i życzeniem pełnomocnika powódki A. M. w dalszym ciągu podejmował czynności związane z prowadzeniem firmy. Pozwani podali, iż w trakcie przesłuchania w sprawie zawisłej przed Sądem Rejonowym w Rybniku pod sygnaturą akt II C 240/13 A. M. przyznał, iż współuczestniczył wraz ze S. S. w zarządzaniu spółką. Co więcej pełnomocnik powódki miał pełen dostęp do

dokumentacji spółki, albowiem dysponował kluczami do lokalu, w którym owa dokumentacja była złożona. Zdaniem pozwanych nie sposób stwierdzić, że powódka nie miała wiedzy o działaniach i czynnościach podejmowanych z związku z zarządzaniem spółką, albowiem w tym zarządzaniu uczestniczył pełnomocnik przez nią ustanowiony. Podnieśli także, że pełnomocnik pozwanej kilkakrotnie próbował doprowadzić do spotkania z powódką bądź jej pełnomocnikiem, celem zakończenia spraw związanych z rozwiązaniem spółki jednakże bezskutecznie.

Pozwany S. S. przyznał, iż na zlecenie zarówno powódki jak i pozwanej wykonywał wszelkie czynności związane z zarządaniem spółką. Nawet już po pisemnym wypowiedzeniu umowy przez powódkę oraz odwołaniu przez nią pełnomocnictwa dla pozwanego na wyraźne życzenie powódki zajmował się formalnościami związanymi z zakończeniem bytu spółki. Dodał także, iż powódka jest w posiadaniu kopii wszystkich dokumentów, o których zobowiązanie do ich przedłożenia przez pozwanego wnosi, albowiem dokumenty te zostały zabrane przez pełnomocnika powódki A. M..

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Rybniku zobowiązał pozwanych H. S. (1) i S. S. do złożenia rachunku z prowadzenia spraw i reprezentacji spółki cywilnej (...) z siedzibą w R. za okres od 1 grudnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku;

oraz zasądził od pozwanych H. S. (1) i S. S. solidarnie na rzecz powódki D. S. kwotę 2.447,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 15 kwietnia 2004 r. R. S. i H. S. (1) zawarli umowę spółki prawa cywilnego pod nazwą (...) s.c. - R. S., H. S. (1). Siedziba spółki mieściła się w R. przy ul. (...). Przedmiotem działalności spółki były: działalność rozrywkowa - prowadzenie klubu nocnego, handel pojazdami mechanicznymi, usługi hotelowe i gastronomiczne oraz organizacja imprez - festyny. W myśl umowy każdy ze wspólników miał prawo ustanowić swojego pełnomocnika, który będzie go reprezentował. W dniu 1 września 2009 r. wspólnicy podjęli uchwałę, w myśl której wyrazili zgodę na przystąpienie do spółki osoby trzeciej, tj. D. S.. Z kolei w dniu 1 grudnia 2009 r. wspólnicy podjęli kolejną uchwałę, w której wyrazili zgodę na odstąpienie od spółki przez R. S.. Od tej pory spółka występowała pod nazwą (...) s.c. - D. S., H. S. (1). Adres siedziby spółki pozostał bez zmian. Zarówno D. S. (w dniu 1 grudnia 2009 r.), jak i H. S. (1) (w dniu 24 lutego 2005 r.), upoważniły pozwanego S. S. do dokonywania w ich imieniu czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą w ramach spółki.

Sąd Rejonowy ustalił następnie, że pismem z dnia 25 maja 2012 r. powódka odwołała pełnomocnictwo udzielone pozwanemu w dniu 1 grudnia 2009 r.

Powódka udzieliła A. M. pełnomocnictwa i zleciła wykonanie audytu podatkowego spółki. Od dnia 14 października 2012 r. do 4 grudnia 2012 r. powódka uczestniczyła w zarządzaniu spółką za pośrednictwem A. M., który wykonał przyjęte zlecenie i sporządził stosowny raport. Do października 2012 r. A. M. dysponował fizycznie dokumentacją, a później dokumenty znajdowały się w miejscu działalności na ul. (...).

W dniu 3 września 2012 r. powódka D. S. wypowiedziała swój udział w spółce i oświadczyła, że występuje z niej z dniem 31 grudnia 2012 r. 30 grudnia 2012 r. doszło do spotkania pozwanego S. S. z powódką jej mężem i A. M.. W spotkaniu tym uczestniczył również N. B., który otrzymał pełnomocnictwo od pozwanego. Na koniec spotkania pozwana poprosiła pozwanego o dokonanie wszelkich czynności związanych z zakończeniem bytu prawnego przez spółkę. Drogą poczty elektronicznej w dniu 31 grudnia 2012 r. pełnomocnik powódki - A. S. oświadczył pozwanemu, że powódka nie wyraża zgody na podejmowanie jakichkolwiek decyzji mających wpływ na sytuację majątkową spółki.

W piśmie z dnia 2 stycznia 2013 r. pełnomocnik powódki A. M. oświadczył pozwanemu, że nie wyraża zgody na przejęcie przez niego w jakimkolwiek celu składników majątku spółki, w tym składników wyposażenia. W innym piśmie z tego samego dnia pełnomocnik powódki wyraził sprzeciw wobec dokonanej przez pozwanego w dniu 31 grudnia 2012 r. sprzedaży składników majątku spółki w postaci wyposażenia i towarów, czym - wobec wielokrotnych sprzeciwów - naruszył treść umowy spółki i przepisy k.c.

Pismem z dnia 14 stycznia 2013 r. A. M. zażądał od pozwanego złożenia szczegółowego rachunku z prowadzenia spraw i reprezentacji spółki w okresie od 28 maja 2012 do dnia 11 października 2012 r. oraz od 28 listopada 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r., albowiem powódka posiadała poważne zastrzeżenia do czynności dokonywanych przez pozwanego jako pełnomocnika H. S. (1). Jednocześnie pełnomocnik powódki zażądał od pozwanego wydania dokumentów spółki lub udostępnienia ich do wglądu w R. przy ul. (...) w terminie 17 – 18 stycznia 2013 r. Pismem z tego samego dnia skierowanym do H. A. M. wniósł między innymi o wydanie lub udostępnienie wszystkich dokumentów Spółki za okres od 28 – 31 stycznia 2013 r., zwrotu wkładu przysługującego w wysokości 13.000,00 zł, wydanie 65 % sprzętu i wyposażenia lokalu, wydanie 65 % towarów handlowych, wydanie 65 % wartości rynkowej towaru sprzedanego przez S. S., zwrotu kwoty 24.000,00 Euro oraz wykazania rachunku z prowadzenia spraw i reprezentacji spółki w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 31 grudnia 2012 r. z uwagi na zastrzeżenia co do czynności dokonywanych przez pełnomocnika H. S. (1).

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany będąc pełnomocnikiem wspólników spółki oraz – w okresie późniejszym - wyłącznie H. S. (1), faktycznie prowadził sprawy spółki i podejmował w zakresie jej działalności samodzielnie decyzje. Powódka, z uwagi na miejsce zamieszkania za granicą, interesowała się sprawami spółki sporadycznie.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne.

Wskazał, że zgodnie z art. 460 § 1 k.c. zobowiązany do złożenia rachunku z zarządu powinien przedstawić wierzycielowi na piśmie zestawienie wpływów i wydatków wraz z potrzebnymi dowodami. Natomiast w myśl art. 208 k.c. każdy ze współwłaścicieli niesprawujących zarządu rzeczą wspólną może żądać w odpowiednich terminach rachunku z zarządu.

Sąd Rejonowy wskazał, że obowiązek złożenia rachunku z zarządu może wynikać z czynności prawnej albo ustawy. Jak się wskazuje w literaturze obowiązek złożenia rachunku z zarządu zachodzi wtedy, gdy ktoś działa w sferze prawnej innej osoby albo też we własnej, ale powiązanej z cudzą jak przy współwłasności w stosunkach spółki cywilnej. Zakres tego obowiązku ograniczony jest do zestawienia wpływów i wydatków, nie dotyczy natomiast innych aspektów np. odnoszących się do wyjaśnienia zasadności dokonywanych wydatków.

Tak więc rachunek z zarządu składany stosownie do powołanego przepisu powinien obejmować zestawienie wpływów i wydatków wraz z dowodami na fakt dokonania stosownych czynności. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby rachunek, o którym mowa, obejmował także inne treści, związane z wykonywaniem zarządu. Przedmiotowy rachunek powinien być jednak wolny od elementów ocennych, będących wynikiem subiektywnego wyobrażenia sporządzającego rachunek. Ustawa oczekuje, że przedmiotowy rachunek powinien być sporządzony na piśmie.

O możliwości wymuszenia obowiązku złożenia rachunku z zarządu wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 listopada 1992 r. w sprawie III CZP 147/92, gdzie wskazano, że współwłaścicielowi niesprawującemu zarządu rzeczą wspólną służy powództwo o złożenie rachunku z zarządu.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż do 4 grudnia 2012 roku powódka uczestniczyła za pomocą swojego pełnomocnika w zarządzaniu spółką. Miała też dostęp do zgromadzonej dokumentacji. Niewątpliwie po tej dacie nie miała wpływu na to co dzieje się w spółce, albowiem dalszym zarządem i likwidacją zajmował się S. S.. Pozwany działając w sferze prawnej innej osoby, zobowiązany był do przedstawienia stosownego rachunku za okres objęty żądaniem. Zwłaszcza, iż powódka jako współwłaściciel miała prawo oczekiwać, że zarząd spółką realizowany będzie do samego końca w sposób niewadliwy, przynoszący gospodarcze efekty. Tym bardziej, iż z zeznań pozwanego S. S. wynikało, iż w grudniu 2012r. sam prowadził sprawy spółki, a nadto pozwany S. S. stwierdził, iż był pełnomocnikiem powódki do końca działalności spółki i nigdy dokument „odwołanie pełnomocnictwa” nie został mu doręczony.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że obowiązek dostarczenia stosownego rachunku ciążył także na H. S. (1). Wskazał, że wynika to z istoty spółki cywilnej, w której każdy ze wspólników zobowiązany jest do współdziałania dla realizacji wspólnego celu, a także z faktu braku osobowości prawnej, a tym samym organów, do których należałoby

reprezentacja spółki. Reprezentowanie spółki oznacza w istocie działanie w imieniu wszystkich wspólników, traktowanych jako pewna całość.

Biorąc zatem pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Rejonowy na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z dyspozycją art. 98 k.p.c. w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do dochodzenia praw i celowej obrony. Na koszty jakie poniosła powódka złożyła się opłata od pozwu w kwocie 30,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od udzielonego pełnomocnictwa. Sąd Rejonowy nie uwzględnił kosztów pełnomocnika powódki w zakresie poniesionych kosztów dojazdu uznając, iż koszty te zawierają się w przyznanej stawce.

Apelację od tego wyroku wnieśli pozwani. Zaskarżyli wyrok w całości. Zarzucili temu wyrokowi sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, że pozwani sprawowali zarząd majątkiem spółki cywilnej (...) sc- D. S., H. S. (1) z siedzibą w R. w sytuacji, gdy z zebranego materiału dowodowego w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że sprawy spółki w okresie od 1 grudnia 2012r. do 31.12.2012r. prowadzone były przez pełnomocnika powódki A. M.. Zarzucili też naruszenie prawa procesowego, a to art.233 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez jego wyrywkową analizę i ocenę sprowadzającą się do błędnych ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy. Zarzucili też naruszenie prawa materialnego, a to art. 460§1kc w zw. z art. 208kc poprzez jego błędną wykładnię prowadzącą do ustaleń i wniosków, że pozwana H. S. (1) jest legitymowana biernie w niniejszej sprawie w sytuacji, gdy ta nie dokonywała jako wspólnik spółki cywilnej jakichkolwiek czynności, a tym bardziej zarządu spółki.

Stawiając te zarzuty pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Nadto wnieśli o zasądzenie kosztów procesu od powódki na rzecz pozwanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu wskazano, że w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do zobowiązania pozwanych, a w szczególności pozwanego S. S. do złożenia rachunku z prowadzenia spraw i reprezentacji spółki, albowiem powódka za pośrednictwem swego pełnomocnika A. M. prowadziła sprawy spółki. Wywiedziono, że nawet gdyby przyjąć twierdzenia pozwanych zawarte w apelacji za chybione, to pozwany S. S. na bieżąco informował powódkę o podejmowanych czynnościach i sprawach spółki.

Na rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w zaskarżonym wyroku zażalenie wniosła powódka w części w jakiej oddalono żądanie powódki zasądzenia na jej rzecz kosztów procesu w kwocie 606,12 zł tytułem wydatków adwokata. Zarzuciła temu rozstrzygnięciu naruszenie art. 98§3kpc poprzez jego wadliwą wykładnię polegającą na uznaniu, iż wydatki poniesione przez adwokata na koszty dojazdu na posiedzenia mieszczą się w jego wynagrodzeniu (w stawce wynagrodzenia wynikającej z odrębnych przepisów), podczas gdy takie rozumienie art. 98§3kpc jest sprzeczne z jego brzmieniem, skoro obok wynagrodzenia do kosztów procesu zalicza się wydatki jednego adwokata. Stawiając ten zarzut powódka wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki dalszej kwoty 606,17 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz zasądzenie od pozwanych na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu wskazała, że wydatki których dotyczy zażalenie to koszty dojazdu na 7 posiedzeń Sądu, wyliczone stosownie do ilości kilometrów (725,2km) oraz stawki za 1 km – 0,8358zł, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy(Dz. U. z 2002, nr 27, poz. 271 ze zm.).

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja częściowo zasługiwała na uwzględnienie.

Nie był jednak zasadny zarzut naruszenie przez Sąd Rejonowy art. 233§1kpc. Dokonane przez ten Sąd ustalenia faktyczne są prawidłowe, a ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie przekroczyła poza granice swobodnej oceny dowodów.

W szczególności podnieść należy, że apelacja skutecznie nie podważyła ustalenia Sądu, że A. M. jako pełnomocnik powódki miał wpływ na sprawy spółki do 4 grudnia 2012r. Od 4 grudnia 2012r. sprawy spółki prowadził jedynie pozwany jako pełnomocnik pozwanej.

Nie zaprzeczył temu także pozwany w swym zeznaniu (k.120v).

Sąd Rejonowy ustalając te okoliczności oparł się na szczegółowo wskazanych w uzasadnieniu dowodach, w tym przypadku na zeznaniach A. M.. Apelacja zarzucając naruszenie art. 233§1kpc, jedynie ogólnikowo podniosła go, nie przytaczając szczegółów. Nieskuteczne jest odwołanie się do korespondencji mailowej, bowiem ta której nadawcą był pozwany nie została złożona w aktach niniejszej sprawy, a z pisma pozwanego wynika, że powoływał się on na taką korespondencję pochodzącą z 2013r., a zatem już po spornym okresie. Pismo zaś z 6.11.2012r. kierowane było do powódki przez pełnomocnika pozwanej – i nie dotyczyło zdania sprawy z zajmowania się przez pozwanego sprawami spółki.

Tym samym apelacja skutecznie nie podważyła poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń.

Nie ma ponadto wystarczających podstaw do przyjęcia, by spotkanie stron, jakie miało miejsce 30 grudnia 2012r. uznawać za ustne, czy dorozumiane udzielenie pozwanemu pełnomocnictwa. Skoro spółka miała zakończyć działanie 31 grudnia 2012r., spotkanie to należy traktować jako spotkanie wspólników, a nie spotkanie mocodawcy i pełnomocnika.

Odnośnie powiadomienia pozwanego o odwołaniu mu pełnomocnictwa przez powódkę, z zeznań świadka A. S. wynika, że powódka wypowiedziała pełnomocnictwo pozwanemu prawdopodobnie w październiku 2012r. (k.125). Świadek A. M. zeznał natomiast, że to on przekazał pozwanemu pismo zawierające wypowiedzenie pełnomocnictwa. Nadto okoliczność, że pozwany wiedział o wypowiedzeniu mu pełnomocnictwa można wywieść z faktu działania imieniem powódki nowego pełnomocnika A. M., który imieniem powódki w okresie od października 2012r. do 4 grudnia 2012 uczestniczył w zarządzaniu sprawami spółki (domniemania faktyczne - art. 231kpc). Tym samym pozwany prowadząc sprawy spółki w grudniu 2012r. działał wyłącznie jako pełnomocnik pozwanej. Pomiędzy nim a powódką nie było w tym czasie żadnego stosunku prawnego.

Odnosząc się do zgłoszonego żądania pozwu, wnioszek o uznaniu go za zasadne należy oprzeć na konkretnej podstawie prawnej. Jest nią nie tylko przepis wskazujący na możliwość żądania złożenia rachunku z zarządu, tj. art. 460§1kc, lecz także bezpośrednia podstawa prawna obowiązku złożenia takiego rachunku.

W odniesieniu do pozwanej – obowiązek taki wynika z art. 208kc, skoro pozwana jako współwłaścicielka sprawowała zarząd sprawami spółki w okresie od 4 grudnia 2012r. do 31 grudnia 2012r. Podkreślić przy tym należy, że jej obowiązkowi jako współwłaściciela masy majątkowej nie niweczy okoliczność, że zarząd ten sprawowała za pośrednictwem swego pełnomocnika, S. S., który działał w jej imieniu i na jej rachunek. Ewentualna odpowiedzialność pełnomocnika wobec pozwanej jako mocodawczynie pozostaje poza granicami niniejszej sprawy.

Tym samym działania S. S. odnosiły skutek wobec jego mocodawczynie i ją obciąża – na podstawie art. 460§1kc w zw. z art. 208 kc obowiązek złożenia rachunku z zarządu wobec drugiej współwłaścicielki.

Prawnie nieistotne jest, czy powódka mogła hipotetycznie sprawować zarząd w tym okresie, lecz istotne jest, kto faktycznie go sprawował.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że sytuacja, gdy pozwana sama sprawowała zarząd majątkiem spółki miała miejsce dopiero od 4 grudnia 2012r. zatem należało zmienić okres, za jaki zobowiązana jest ona do złożenia rachunku z zarządu. Podstawę tej zmiany stanowi art. 386§1kpc.

Natomiast co do pozwanego, Sąd Okręgowy uznał brak podstawy do żądania od niego złożenia rachunku wobec powódki. Jak wskazano wcześniej, działał on w spółce w okresie od 4 grudnia 2012r. do 31 grudnia 2012r. jako pełnomocnik pozwanej - drugiej współniczki i jej imieniem prowadził sprawy spółki. Tym samym z powódką w tym okresie nie łączyła go ani umowa ani stosunek prawny wynikający np. ze współwłasności. Nie wchodzi też w grę sprawowanie przez niego cudzych spraw (spraw powódki) bez zlecenia. Skoro bowiem pozwany posiadał w tym okresie pełnomocnictwo pozwanej, to sprawami spółki nie zajmował się imieniem powódki. Do faktycznego złożenia rachunku z zarządu zobowiązana jest zatem mocodawczyni pozwanego, jego matka H. S. (1), a nie on osobiście.

W tych okolicznościach apelację co do pozwanego należało uwzględnić i na podstawie art. 386§1kpc zmienić co do niego wyrok w ten sposób, że oddalić co do niego powództwo. Konsekwencją tej zmiany jest zmiana rozstrzygnięcia o kosztach. Pozwanemu należy się bowiem zwrot poniesionych kosztów zastępstwa procesowego od powódki na podstawie art. 98§1 i 3 kpc.

Złożone zażalenie powódki nie mogło tym samym odnieść skutku co do pozwanego i w tym zakresie je oddalono- na podstawie art. 385kpc w zw. z art. 397§2kpc.

Oдноśnie pozwanej natomiast zażalenie odniosło skutek. Skarżąca powódka ma rację co do tego, że wynagrodzenie pełnomocnika nie obejmuje poniesionych przez niego wydatków, co jednoznacznie wynika z art. 98§3kpc. Zgodnie z art. 98§1kpc, strona przegrywająca obowiązana jest zwrócić na żądanie przeciwnika koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Dokonując oceny w świetle art. 98§1kpc poniesionych przez powódkę wydatków na dojazdy na posiedzenia Sądu, uznać należy ich celowość. Skoro zatem co do zasady powództwo wobec pozwanej zostało uwzględnione, a zmiana okresu za jaki winna ona złożyć rachunek z zarządu o 4 dni nie ma charakteru znaczącej zmiany, zatem na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 98§1 i 3 kpc orzeczono o zasądzeniu od pozwanej na rzecz powódki pełnych żądanych i poniesionych przez nią kosztów procesu.

Z tych powodów uwzględniając zażalenie wobec pozwanej orzeczono na podstawie art. 386§1kpc w zw. z art. 397§2kpc.

Dalej idąca apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc z przyczyn wskazanych w treści uzasadnienia.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 100 kpc w zw. z art. 391§1kpc, obciążając nimi powódkę – odnośnie uwzględnionej apelacji co do S. S., a pozwaną- odnośnie uwzględnionego zażalenia powódki i oddalanej apelacji co do pozwanej, przy uwzględnieniu że zakres uwzględnionej apelacji co do niej był nieznaczny.

Na rzecz pozwanego zasądzono połowę kosztów poniesionych przez pozwanych w postępowaniu odwoławczym, a które składają się opłata od apelacji(1/2 z 1520zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika (1/2 z 1200 zł), co dało kwotę 1360zł. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że wskutek wniesienia jednej apelacji imieniem obu pozwanych, odpowiednie było na podstawie art. 100 kpc zasądzenie na rzecz pozwanego jedynie połowy poniesionej przez oboje pozwanych kwoty.

Oдноśnie powódki - zażądała ona zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego i apelacyjnego i należało je zasądzić od pozwanej na jej rzecz – na podstawie art. 100 kpc. Do kosztów tych należało zaliczyć koszty opłaty od zażalenia (30 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika w postępowaniu zażaleniowym (60zł), wydatki poniesione przez pełnomocnika powódki na dojazdy na 2 wyznaczone posiedzenia Sądu Okręgowego (wg spisu kosztów- 94,27 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika - 1200 zł - stosownie do § 6 pkt 5 w zw. z §13 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu(t. jedn. Dz. U. z 2013 poz.461 ze zm.).

Z tych powodów orzeczono jak w sentencji.

SSR(del.) Roman Troll SSO Magdalena Balion-Hajduk SSO Gabriela Sobczyk